

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

**ISBN 978-966-610-243-3
ISBN 978-966-610-245-7**

**МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АВІАЦІЯ, ПРОМИСЛОВІСТЬ, СУСПІЛЬСТВО»
(Посвідчення № 391 від 16.09.2020 р.)**

**PROCEEDINGS
II INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«AVIATION, INDUSTRY, SOCIETY»
(Certificate № 391 dated September 16, 2020)**

Частина 2

12 травня 2021 р.

Кременчук 2021

УДК 339.242.2

*Бестужева С. В., к.е.н., доцент**ORCID <https://orcid.org/0000-0001-9658-3500>**Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна*

ВПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ В СИСТЕМУ ПЛАНУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Трансформаційність розвитку економіки України у бік євроінтеграційного спрямування вимагає від вітчизняних промислових підприємств пошуку дієвих способів не тільки виходу на зовнішні ринки, а й закріплення на них, формування іміджу конкурентоздатних партнерів. Тільки у такому контексті можливо забезпечити підґрунтя для формування ефективного зовнішньоекономічного комплексу країни відповідно до визначених напрямів Експортної стратегії України 2017-2021.

Безперечно, важливим кроком стимулювання розвитку діяльності підприємств-експортерів та імпортерів стане створення та повноцінне функціонування Державного експортно-кредитного агентства як органу з надання фінансових ресурсів для здійснення зовнішньоекономічних операцій та страхування комерційних та некомерційних ризиків, але на сьогодні підприємства повинні самостійно вирішувати проблеми фінансування своєї зовнішньоекономічної діяльності. У зв'язку з цим особливого значення набувають питання правильного розподілу коштів підприємств, досягнення якого можливо лише за рахунок побудови ефективної системи планування підприємства.

На думку автора, найбільш обґрунтоване визначення стратегічного планування надане в монографії В. В. Пастухової. Виходячи з твердження, що стратегічне планування – це процес проектування ймовірного майбутнього, В.В. Пастухова інтерпретує його як діяльність, спрямовану на конструювання моделі розвитку підприємства, яка ґрунтується на забезпеченні його ефективного функціонування та конкурентоспроможності [7, с. 47].

В роботі автора [2] за результатами аналізу наукових робіт з проблеми визначення сутності стратегічного планування було узагальнено та виокремлено такі підходи:

– процесний підхід, прихильниками якого є В. Е. Глушаков [4], В. В. Пастухова [7], Н. Венкатраман [9], П. Воробйов [3], Ф Земеров [3], в рамках якого стратегічне планування розглядається як процес формування та реалізації управлінських цілей та рішень;

– системний підхід на основі якого вчені О. А. Кириченко [5], Р. Каплан та Д. Нортон розглядають стратегічне планування як систему дій та рішень по досягненню визначених цілей підприємства;

– комплексний підхід в роботах І. Ансоффа [1], П. Лоранжа [5], І. О. Піддубного [6] орієнтований на визначення стратегічного характеру

планування та врахування факторів впливу зовнішнього середовища для забезпечення ефективного функціонування підприємства.

Сучасний ринок вимагає від підприємства постійного активного пошуку найефективніших методів господарювання, в першу чергу, організації поставок, випуску і збуту своєї продукції. На перший план виходять основоположні принципи логістики, що передбачають пріоритетність споживача та якості на всіх етапах виробничо-розподільного циклу.

Основою концепції логістики є системний підхід до управління, що передбачає інтеграцію всіх функціональних сфер, пов'язаних з обслуговуванням матеріальних потоків, і врахування взаємозв'язків між ними.

Для планування зовнішньоекономічної діяльності концепція логістики важлива з позиції основного її принципу оптимізації, причому на всіх етапах виробничого циклу – від постачання сировини та матеріалів до збуту готової продукції. У той же час планування дає можливість сформувати ефективну логістичну систему підприємства з притаманними тільки їй особливостями, визначеними специфікою діяльності підприємства на зовнішніх ринках.

На думку автора, у даному контексті необхідно говорити про доцільність формування міжнародної логістичної системи підприємства з урахуванням транскордонного характеру його діяльності. Така система має значні відмінності від традиційної системи логістики та включає не тільки стандартні методи закупівлі, складування, управління запасами, збуту, транспортування, сервісного обслуговування, а й притаманні тільки їй методи – митного оформлення, оптимізації базових умов постачання відповідно до «Інкотермс 2020» тощо.

У сфері міжнародного бізнесу логістика розглядається в двох аспектах: управлінському і технологічному. При організації управління зовнішньоекономічною діяльністю просування матеріального потоку і забезпечення збуту є предметом організаційного управління. При удосконаленні технологій транспортних перевезень, складського господарства, інформаційного забезпечення, планування і контролю оптимізуються витрати на ефективне функціонування кожної з цих служб, оптимізація торкається предметів технологічного процесу.

Організаційний механізм логістичного управління пов'язаний із досягненням достатнього рівня інтеграції за допомогою відповідних перетворень у структурі управління підприємством. При цьому організаційна структура може бути різною і залежати від характеру продукції, що випускається, кількості її споживачів, матеріаломісткості, від розміру підприємства тощо.

Багатоваріантність особливостей управління зовнішньоекономічною діяльністю, притаманною промисловим та торговельним підприємствам, що здійснюють ЗЕД, визначає його стратегічні підходи до формування логістичної системи. Так, для підприємств-експортерів основна увага зосереджується на пошуку оптимальних методів та моделей управління збутом з урахуванням особливостей укладання зовнішньоторговельних контрактів в країнах-партнерах. Для цього широко використовуються такі методи оптимізації запасів

як ABC-аналіз, XYZ-аналіз, оптимізація вибору виду транспорту, виду міжнародного перевезення (унімодальний, інтермодальний чи мультимодальний) та побудова маршруту. Промислові підприємства, які переважно імпортують продукцію або ж сировину та матеріали концентрують увагу на оптимізації витрат на закупівлю, транспортування, складування та збереження запасів. У цьому контексті актуальним є використання таких методів як метод «зробити або купити», метод ранжування постачальників, метод ABC-аналізу постачальників.

Отже, впровадження концепції логістики у процес планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства сприятиме:

- оптимізації обсягів та термінів постачання сировини та матеріалів;
- оптимізації асортименту та обсягів запасів сировини та матеріалів на складах;
- оптимізації виробничих витрат;
- оптимізації асортименту та обсягів запасів готової продукції на складах;
- оптимізації обсягів та термінів збуту.

Список літератури

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия. Санкт-Петербург : Питер, 1999. 416 с.
2. Бестужева С. В. Аналіз теоретичних підходів щодо визначення сутності стратегічного планування у зовнішньоекономічній діяльності підприємства. *Професійний менеджмент в сучасних умовах розвитку ринку* : матеріали VII науково-практичної конференції з міжнародною участю, 1 листопада 2018. С. 205–207.
3. Воробьев П., Земеров Ф. Бюджетирование производственных предприятий (опыт разработки и внедрения). *Проблемы теории и практики управления*. 2009. №6. С. 112–118.
4. Глушаков В. Е. Стратегический менеджмент : учебное пособие. Минск : «Экоперспектива», 2010. 167 с.
5. Кириченко О. А. Менеджмент ЗЕД : навч. посіб. ; 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : Знання-Прес, 2004. 684 с.
6. Міжнародний менеджмент : навч. посіб. ; за редакцією проф. І. О. Піддубного: 2-е вид., стереотип. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2006. 252 с.
7. Пастухова В. В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. 302 с.
8. Lorange P. Strategic Planning Systems for Growth in Smaller to Medium-Sized Corporations: Diagnosys and Design. World Public Library Association 2006. 328 p.
9. Venkatraman N. Modeling the Effectiveness of a Strategic Planning System. World Public Library Association. 2007. 215 p.